

CBE, Postbus 80125, 3508 TC Utrecht

College van Beroep voor de Examens
ex artikel 7.60 van de Wet op het hoger
onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Bezoekadres
Heidelberglaan 8, Utrecht

UITSpraak

Ons kenmerk	CBE/K20 12 026
Telefoon	030 253 30 75
Fax	030 253 77 70
E-mail	cbe.jz@uu.nl
Website	www.uu.nl
Datum	9 maart 2021
Onderwerp	Beroep [appellant]

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Utrecht (hierna: het College) heeft de volgende uitspraak gedaan op het beroep van:

[appellant], hierna appellant,

tegen

[de examencommissie Usg Gs, kamer Natuurkunde], hierna verweerster.

I. Ontstaan en loop van het geding

Appellant heeft op 22 december 2020 beroep ingesteld tegen het besluit van 1 december 2020 inzake fraude. Het College heeft het beroep op 13 januari 2021 doorgezonden aan verweerster. Op 20 januari 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden in het kader van de minnelijke schikkingspoging. Er is geen minnelijke schikking bereikt en op 1 februari 2021 ontving het College het verweerschrift.

Het beroep is vanwege de Covid-19 maatregelen via Microsoft Teams behandeld op 18 februari 2021. Appellant was aanwezig. Verweerster is vertegenwoordigd door [].

II. Motivering

Op 1 december 2020 heeft verweerster geoordeeld dat appellant zich schuldig heeft gemaakt aan fraude in de zin van artikel 5.14 van de Bacheloropleidingen Faculteit Bètawetenschappen 2020-2021 (OER) en heeft om deze reden als sanctie het tentamen ongeldig verklaard en een berisping met een aantekening in Osiris gegeven. Ook is besloten dat appellant niet meer in aanmerking kan komen voor een positief judicium (Cum Laude) als bedoeld in OER art. 6.2.

Standpunten partijen

Door appellant is onder meer het volgende naar voren gebracht.

Tijdens het vooronderzoek was appellant niet op de hoogte van de ernst van de situatie. Hij kon volgens zijn docent extra punten verdienen als hij zijn antwoord op vraag 2b kon beargumenteren. Aangezien appellant bij deze vraag gegist heeft naar het antwoord en daarom geen extra punten verdiende, heeft hij gezegd dat zijn antwoord een gok was en zijn antwoord niet verder beredeneerd of uitgelegd. Hij werd daarnaast ook gevraagd naar de beredenering van vraag 2a en 2c. Dit ging op dezelfde manier.

Vervolgens heeft hij een mail ontvangen van de docent met de mededeling dat de kwestie werd doorverwezen naar verweerster. Verweerster heeft hem vervolgens per mail gevraagd om zijn verdediging voor de vermoedens van plagiaat op te sturen, maar die mail heeft hij niet op tijd gelezen. Omdat hij niet op de hoogte was van de feitelijke beschuldiging, wilde hij eerst aanhoren waarvan hij beschuldigd werd. Hij heeft gevraagd of hij zich mondeling mocht verdedigen, maar dit verzoek is afgewezen. Hij heeft daardoor zijn verdediging niet goed kunnen voorbereiden. Na het gesprek met de examencommissie heeft hij de website die werd genoemd opgezocht. Toen werd hem duidelijk dat het inderdaad zo is dat hij voorafgaand aan het tentamen deze website heeft bezocht omdat hij met zijn werkgroep veel vraagtekens had bij het betreffende onderdeel van de cursus. Zijn medestudenten van zijn werkgroep kunnen dit bevestigen. Ook tijdens het maken van een oefenvraag heeft hij het internet geraadpleegd en hoogstwaarschijnlijk de betreffende website gevonden.

Appellant heeft verder aangevoerd dat hij een printscreen van zijn internetgeschiedenis heeft aangeleverd die laat zien dat er geen internet gebruik is tussen het downloaden van het tentamen en het inleveren van het tentamen. Hij heeft aangegeven dat het voor hem onmogelijk is om te bewijzen dat hij iets niet gedaan heeft. Hij wil graag nogmaals bevestigen dat hij niet gefraudeerd heeft tijdens het tentamen. Hij geeft aan dat de bewijslast voor zijn onschuld ten onrechte bij hem is neergelegd. Hij heeft nooit feitelijk bewijs gezien dat hij gefraudeerd heeft, maar alleen vermoedens en inschattingen.

Door verweerster is onder meer het volgende naar voren gebracht.

Op 3 november 2020 is het tentamen Voortgezette statistische fysica online afgenomen. Voorafgaand aan het online tentamen ondertekent de student een verklaring, waarin hij verklaart geen gebruik te maken van niet toegestane middelen tijdens het tentamen. In dezelfde verklaring staat dat de student mondeling getoetst kan worden over zijn uitwerkingen in het tentamen.

Op 18 november 2020 heeft verweerster een bericht van de docent van de cursus ontvangen dat op basis van het antwoord gegeven op vraag 2B, er een vermoeden van fraude is ontstaan. Het antwoord is een bijna letterlijk citaat uit de website van Oxford Reference, onder het lemma "Dieterici equation". De docent heeft in aanwezigheid van een tweede docent, met appellant gesproken om te bekijken of hij een verklaring kon geven voor het antwoord. Hij kon dit onvoldoende toelichten en was ontwijkend in zijn antwoord. Het gegeven antwoord op vraag 2B is niet te herleiden naar de stof die in het college is behandeld. Volgens beide docenten is het niet aannemelijk dat een student tot dergelijke antwoorden kan komen uitgaande van zijn kennisniveau. Verweerster heeft appellant uitgenodigd om een schriftelijk verweer in te dienen en indien gewenst deze verklaring ook mondeling toe te lichten maar zij heeft geen tijdige reactie op deze uitnodiging ontvangen. Op donderdag 26 november heeft appellant wel een gesprek gevoerd met de voorzitter en de ambtelijk secretaris waarbij appellant in de gelegenheid is gesteld zijn mondelinge toelichting

te geven. Hij kon op dat moment geen verklaring geven voor het door hem gegeven antwoord op vraag 2B en het vermoedelijke gebruik van internet tijdens zijn tentamen. Na dit gesprek heeft de voltallige Kamer Natuurkunde inhoudelijk het tentamen bekeken en geconcludeerd dat er sprake is van fraude. Zij komt tot dit oordeel op basis van de ExamRubricNotes (tentamen, uitwerking en dictaat), de uitwerking van het tentamen van appellant, het verslag van de docent, en de mondelinge toelichting van appellant op 26 november 2020. In de besluitvorming wegen de bevindingen van de docenten die na het tentamen met appellant hebben gesproken zwaar mee.

Vanwege de omstandigheden in Corona tijd heeft verweerster appellant in de gelegenheid gesteld een aanvullende toets te doen.

Verweerster is van mening dat appellant voldoende op de hoogte moet zijn geweest van de verdenking van fraude op basis van het gesprek dat hij met de docent heeft gevoerd en de daarop volgende mails die naar hem zijn verstuurd. Hij heeft geen reactie gestuurd, geen vragen gesteld en binnen de reactietermijn ook niet laten blijken dat er voor hem onduidelijkheden waren.

In zijn verweer verwijst appellant naar de Wikipedia pagina van "real gasses". Op deze Wikipedia pagina vindt verweerster echter niet het antwoord wat door appellant is gegeven. Wel komt het antwoord van appellant bijna letterlijk overeen met een citaat in de website van Oxford reference waarin staat: "The Dieterici equation is a modification of van der Waals' equation, which takes account of the pressure gradient at the boundary of the gas."

Het antwoord van appellant was: "The Dieterici takes into account the previously neglected pressure gradient of the gas". Verweerster was het unaniem eens met de docent dat het niet aannemelijk is dat het gebruikte citaat in de context van de vraag door de student zelf kan zijn bedacht. Een printscreen van de internetgeschiedenis vindt verweerster geen betrouwbaar bewijs. Er is inhoudelijk geen nieuwe informatie aangeleverd die het intrekken van het eerdere besluit van verweerster rechtvaardigt.

Het College overweegt naar aanleiding van de gedingstukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht het volgende.

Regelgeving

In de OER is het volgende bepaald over fraude en plagiaat:

"art. 5.14 – Fraude en plagiaat

1. Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van studenten waardoor een juist oordeel over hun kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.

Onder fraude valt onder meer:

- tijdens de toets spieken. Degene die actief gelegenheid biedt tot spieken is medeplichtig aan fraude;*
- tijdens de toets gebruiken en raadplegen van hulpmiddelen (voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, smartwatch, smartglasses, boeken, syllabi, aantekeningen etc), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;*
- door anderen laten maken van (delen van) een studieopdracht;*
- het zich voor de datum of het tijdstip waarop de toets zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de vragen, opgaven, of antwoorden van de desbetreffende toets;*
- fingen van enquête- of interviewantwoorden of onderzoeksgegevens;*
- het onterecht (laten) aftekenen van presentielijsten.*

Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk gegevens of tekstgedeelten van anderen / eigen werk overnemen zonder bronvermelding.

Onder plagiaat valt onder meer:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van teksten van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het parafaseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrazen moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewekt dat het gaat om eigen gedachtegoed van de student;
- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;
- het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die al dan niet tegen betaling door iemand anders zijn vervaardigd.

2. a. Wanneer fraude of plagiaat wordt geconstateerd of vermoed, deelt de examinator dit schriftelijk mee aan de student en de examencommissie.

b. De examencommissie stelt de student in de gelegenheid:

- schriftelijk daarop te reageren
- te worden gehoord.

3. De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de student schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in het vierde lid mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.

4. Fraude en plagiaat wordt door de examencommissie als volgt bestraft:

a. in ieder geval:

- o ongeldig verklaren van het ingeleverde werkstuk of toets
- o berisping, die aangetekend wordt in OSIRIS.

b. en eventueel voorts, afhankelijk van aard en omvang van de fraude of plagiaat, en van de studiefase van de student, één of meer van de volgende sancties:

- o verwijderen uit de cursus
- o het niet meer in aanmerking komen voor een positief judicium (cum laude) als bedoeld in art.6.2
- o uitsluiting van deelname aan toetsen die behoren bij de betreffende cursus voor het lopende studiejaar, dan wel voor een periode van 12 maanden
- o volledige uitsluiting van deelname aan alle toetsen voor een periode van 12 maanden.

c. indien de student reeds eerder een berisping heeft gekregen: volledige uitsluiting van deelname aan alle toetsen voor een periode van 12 maanden.

d. bij zeer ernstige en/of herhaalde fraude of plagiaat kan de examencommissie het college van bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen.

[..]"

Overwegingen

De vraag die voor het College ter beantwoording voorligt, is of het bestreden besluit, waarbij appellant van fraude wordt beticht en hem om die reden sancties zijn opgelegd, op een deugdelijke feitelijke grondslag is gebaseerd.

Onder verwijzing naar haar eerdere uitspraak CBE/K20 04 042 en CBE/K11 08 035 (www.uu.nl/cbe), overweegt het College als volgt:

Nu het gaat om de oplegging van een sanctie dient een zodanig besluit naar het oordeel van het College te zijn gebaseerd op een vaststelling van feiten die de conclusie dat er is gefraudeerd moeten kunnen dragen. Dit betekent niet dat fraude onomstotelijk moet worden bewezen, maar de feiten op grond waarvan fraude wordt aangenomen moeten genoegzaam eenduidig en draagkrachtig zijn.

Appellant heeft in hoofdzaak aangevoerd dat hij tijdens de cursus vragen moest beantwoorden over het onderwerp waarover tijdens het tentamen ook een vraag is gesteld. Hij heeft tijdens de cursus, omdat hij het niet helemaal goed begreep, online naar informatie gezocht. Hij bestrijdt dat hij dit tijdens het tentamen heeft gedaan. Het scenario dat appellant hiermee heeft geschetst, acht het College een aannemelijk scenario, zeker gezien het feit dat de informatie redelijk eenvoudig online is te vinden en het gegeven antwoord geen letterlijke overname van de definitie op de betreffende webpagina was. Het is vervolgens aan verweerster om aan te tonen dat dit scenario niet aannemelijk is.

Verweerster heeft ter zitting hiertegen ingebracht dat het voor het antwoord "pressure gradient" nodig is om een calculatie te doen van meerdere uren. Dit antwoord kan daarom niet bij toeval gegeven worden. Die calculatie is ook niet te vinden op de betreffende webpagina. De docent was dan ook heel verbaasd over het antwoord. Het College is hierover van oordeel dat aangezien geen uitgebreide redenering is gevraagd, het mogelijk is dat appellant na eerder hierover te hebben gelezen, dit antwoord heeft gekokt zoals hij zelf aangeeft.

Verweerster heeft in het verweerschrift en ter zitting ook aangevoerd dat appellant pas in zijn beroep heeft aangegeven de informatie tijdens de cursus te hebben opgezocht. Ook tijdens de ondervraging door de twee docenten na het examen, heeft appellant geen uitleg kunnen geven hoe hij tot zijn antwoord was gekomen en had hij volgens de docenten ontwijkend geantwoord. Tijdens het gesprek met verweerster kon appellant eveneens geen antwoord op deze vraag geven. Nadere uitleg over de ondervraging door de docenten en waarop hun oordeel was gebaseerd, kon ter zitting van het College niet worden gegeven. Dit klemt temeer daar uit de stukken niet blijkt dat appellant voor het betreffende gesprek op de hoogte is gebracht van het vermoeden van fraude. In de mailwisseling van de docent in kwestie waarin hij vraagt om een gesprek met appellant, geeft hij aan dat slechts sprake is van een kleinigheid. Het College is van oordeel dat een student voordat hij zijn antwoorden geeft, op de hoogte moet zijn gesteld van het vermoeden van fraude zodat het belang van zijn antwoorden en de mogelijke gevolgen voor hem duidelijk zijn. Voorts plaatst het College vraagtekens bij een conclusie dat sprake is van fraude op basis van een ontwijkend antwoord als de ondervraging pas twee weken na een tentamen plaatsvindt. Het kan immers zo zijn dat een student op dat moment niet precies meer weet waar hij zijn antwoord vandaan had.

Gelet op hetgeen hierboven is overwogen over de voorliggende onderbouwing van het besluit tot het opleggen van een sanctie wegens geconstateerde fraude, komt het College tot het oordeel dat het besluit vernietigd dient te worden wegens het ontbreken van een voldoende draagkrachtige motivering.

Derhalve moet worden beslist als volgt.

III . Uitspraak

Het College, recht doende,

- I. Verklaart het beroep van appellant gegrond.
- II. Vernietigt het besluit van verweerster van 1 december 2020.
- III. Draagt verweerster op om met inachtneming van de overwegingen van het College in beginsel uiterlijk binnen twee weken na verzending van deze uitspraak een nieuwe beslissing te nemen.
- IV. Bepaalt dat deze uitspraak in afschrift wordt verzonden aan partijen, aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht, en het bestuur van faculteit Bètawetenschappen en verkrijgbaar wordt gesteld voor belangstellenden.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 18 februari 2021 door prof. mr. A.M. Hol, voorzitter, dr. P. van der Sluijs, dr. L.J.A. Lipman, dr. G. de Krom, J.B. Petersen, leden, in tegenwoordigheid van X.L. Westenburg LLB, secretaris, en bekend gemaakt op 9 maart 2021.

X.L. Westenburg LLB,
secretaris

prof. mr. A.M. Hol,
voorzitter

Ingevolge de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek kan door belanghebbenden tegen deze uitspraak beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag (www.cbho.nl). Het beroep dient te worden ingesteld binnen zes weken, welke termijn aanvangt met de dag na die waarop de uitspraak is verzonden, onder vermelding van uw adres, telefoonnummer en mailadres. Aan het instellen van een beroep zijn kosten verbonden.